

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrške dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Sekopini se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 6, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Balkanska pisma.

Ministrska kriza v Srbiji. — Srbska umetniška razstava. — Bolgarski profesorji. — Krvavi veliki petek v Sofiji.

Belgrad, 19. aprila.

(— ut.) Komaj pred enim mesecem je sestavil general Sava Grujić nov kabinet — oziroma je dal staremu kabinetu novo ime — in že je moral demisionirati.

Menda ni države na svetu, kjer bi se kabineti tako pogostoma menjali kakor v Srbiji, a to vse zato, ker v narodni skupščini nima nobena stranka tako močne večine, da bi se vlada, ki bi bila iz te večine sestavljena, mogla v vsakem slučaju zanašati na njo in iti brez skrbi svoja pota, začrtana precizno po svoji parlamentarni skupini.

Še niso pretekla tri leta od junijske revolucije in v tem kratkem času je imela Srbija osem kabinetrov! Kakor v sv. pismu: Abraham rodi Izaka... moglo bi se tudi tukaj reči: junijska revolucija je rodila Jovana Avakumovića, ki je 2. avgusta leta 1903. oblekel novo suknjo (rekonstrukcija kabineta). Jovan Avakumović (v novi suknji) je rodil 27. septembra l. 1903. Savo Grujića, ki je 26. januarja 1904 tudi oblekel novo suknjo. Sava Grujić (v novi suknji) je rodil 27. novembra 1904 Nikolo Pašića, ki je 16. maja 1905 rodil Ljubu Stojanovića, a ta je oblekel novo suknjo 30. julija 1905 in 1. marca je porodil Savo Grujića.

Koga porodi Savo Grujić? Mari zopet Pašića, kakor je bilo že 27. novembra 1904? Mnoga znamenja kažejo, da bo tako, ker to je gotovo, da samostojni radikalci ne sestavijo novega kabineta, a poleg njih je v narodni skupščini najmočnejša stranka zmernih radikalcev.

Ali ako zmerni radikalci tudi se-

stavijo novo vlado, bo to samo vlada ad hoc, da izvrši nove volitve, ker danes je že vsakemu jasno, da je sedanja narodna skupščina obsojena na smrt.

A ravno radi tega, ker bo nova vlada sestavljena samo zato, da izvrši nove volitve, je vseeno, ali jo sestavijo zmerni ali samostojni radikalci.

Najbolje bi še bilo, da vlado sestavijo zmerni in samostojni radikalci skupno, ker ta vlada ne bo reševala onih vprašanj, radi katerih je vlada Save Grujića padla in bila koalicija mogoča.

Škoda je, da je vlada, sestavljena iz samostojnih radikalcev, padla ravno v času, ko je začela pokazovati veliko odločnost pri reševanju onih vprašanj, ki so na dnevnem redu. Avstrija je postala zopet predrzna, ker je mislila, da bo srbska vlada še nadalje popuščala. Ali bilo je preveč, mera je bila polna in srbska vlada ni mogla in ni smela več popuščati, ker bi drugače bili ministri kamenovani! Avstrija je zapretila, da ne zaključijo trgovinske pogodbe s Srbijo, ako ta ne kupi topov pri Škodi in srbska vlada na to zahtevo ni mogla drugače odgovoriti, nego z odločnim **ne!** Ko bi Srbija udovoljila tej zahtevi g. Goluchowskega, ki se je sam degradiral na navadnega agenta Škodove tovarne, bi si sama podpisala smrtno obsodbo!

Sicer pa to ni neposredni vzrok demisiji kabineta. Vlada je hotela, da se takoj obnovijo redni diplomatični odnosi z Anglijo — ker to zahtevajo interesi Srbije — in je predložila kralju, naj podpiše ukaz o penzioniranju voditeljev junijske revolucije. Kralj tega ni storil, ker je po njegovem mnenju važnejše vprašanje o trgovinski pogodbi z Avstro-Ogrsko in zato naj se najprej ono reši, a potem šele naj se pristopi k delu za obnovitev rednih diplomatičnih od-

nosajev z Anglijo. Vlada je stala odločno na svojem, a kralj na svojem stališču in demisija kabineta je bila samo logična posledica tega razmerja med obema ustavnima faktorjema.

Kralj je storil pogreško. On bi moral vedeti, da so vse stranke v tem edine, da se morajo takoj obnoviti redni odnosi z Anglijo. Nove volitve na tem ničesar ne bodo spremenile in zato je bilo popolnoma nepotrebno, da je kralj prišel v navzkrižje z vlado, oziroma z narodno skupščino. Srbija je slobodna, demokratska država in tukaj kralj ne more imeti v državnih vprašanjih drugega mnenja, kakor ga ima parlamentarna vlada. V sebi si kralj lahko misli, kar hoče, ali najbolje je za njega, ako podpisuje vse, kar mu odgovorna vlada predloži. To je edino pravilno vedenje ustavnega vladarja sploh. V ustavni državi sta dva zakonodavna faktorja: kralj in narod in oba imata enake pravice, ali pri vsem tem je jasno kot na dlani, da je narod več kot vladar! To se vidi že iz tega, da narod — po svojih zastopnikih — dela zakone, a vlada jih samo podpisuje.

Kralj Peter je bil do sedaj tak redek vladar, ki je vse podpisaval, kar mu je vlada predložila. On je razumel svoj položaj v državi. Sedaj je prvič prišel v nasprotje z reprezentantom naroda, ali kdor ga dobro pozna, ta ve, da bo kmalu popustil, ker je preveč pameten in tudi preveč pošten, da bi se sprl z narodom!

* * *

V enem poslednjih svojih dopisov sem javil, da priredijo srbski umetniki v Belgradu razstavo svojih del. Ta razstava je bila na Veliko nedeljo otvorjena. Otvoritvi je pristvoval tudi kralj in nekateri ministri.

Razstava je majhna, ker so razstavili svoja dela samo nekateri umetniki — devet njih — in zato ni po-

sebno dobro obiskana. Jaz sem razstavo razgledal samo površno, ker nisem imel do sedaj časa, ali si jo v kratkem ogledam natančneje. Posebne vtiske razstava na mene ni naredila pri tem površnem razgledu in da ni Murata, Vukanovića in Vučetića od slikarjev in Djoke Jovanovića od kiparjev, ne bi v drugič sploh prišel več v razstavo. Ali ravno radi imenovanih umetnikov je treba razstavo ogledati. Posebno M. Murat je razstavil tako lepe stvari, da bi radi njegovega samega oddelka moral vsakdo, ki ima količjak smisla za umetnost, priti v razstavo. Djoka Jovanović je znan kot nadarjen kipar, pa tudi R. Vukanovića spremlja glas nadarjenega slikarja. P. je Vučetić v času, ki nas deli od prve jugoslovanske umetniške razstave, zelo napredoval in se spopolnil, posebno v tehniki. Žal mi je, da ne morem tega reči tudi o Nadeždi Petrović, ki je silno površna in človeku se zdi, da sploh nič misli na, ko je slikala razstavljene predmete.

O tej razstavi spregovorim še obširneje, ko jo bolj natanko razgledam, a takoj pripominjam, da tukaj razstavljena dela niso odmenjena za drugo jugoslovansko umetniško razstavo, kakor sem javljal v enem poslednjih svojih dopisov.

* * *

Danes se povrnejo v Sofijo bolgarski profesorji, ki so v torek jutro prišli v poset k svojim srbskim tovarišem v Belgradu.

Bolgarski gosti so si razgledali v društvu svojih srbskih tovarišev belgrajske znamenitosti, odšli so tudi v belgrajsko okolico. Bolgarski in srbski profesorji so imeli v sredo skupno konferenco, na kateri sta čitala profesor Stanev svoje predavanje o srednjem šolstvu na Bolgarskem, a prof. Tavić o srednjem šolstvu v Srbiji.

V istem času, ko se mudijo v

Belgradu bolgarski profesorji, nahajajo se v Sofiji učenke belgrajske višje dekliske šole.

Ti medsebojni poseti pač dovolj jasno dokazujejo, da med Srbi in Bolgari ni več onega sovraštva, kakršno je med njimi postajalo še pred nekaj leti. Vrš se pač spoznanje, da je edino v slogi moč.

* * *

V Belgradu je bil veliki petek krvav. Osem ljudi je bilo ranjenih pri konfliktu med Macedonci in socialnimi demokrati. Čudno: v Sofiji je bil tega dne podoben slučaj. Neki macedonski vstaš je streljal v gostilni na nekega konjeniškega stotnika in ga smrtno nevarno ranil! Vstaš je bil pijan in je zmerjal častnike sploh. Neki stotnik ga je hotel umiriti, ali vstaš potegne revolver. Stotnik mu je hotel odvzeti revolver in pri tem sta oba padla na pod, kjer je vstaš izstrelil dva naboja iz revolverja in stotnika smrtnonevarno ranil. Vstaša so odvedli v zapor, a stotnika v bolnišnico, kjer tudi umre, ker zdravniki pravijo, da mu ni rešitve.

Državni zbor.

Dunaj, 24. aprila. Za današnjo sejo ni bilo pravega zanimanja, pač pa je bilo tembolj živahno v klubih in na hodnikih. Povsod so se zbirale skupine, zborovalci so odhajali ter se zopet zbirali. Pri teh posvetovanjih se je razpravljalo o vladnem kompromisnem predlogu v zadevi volilne reforme in o parlamentarizovanju ministrstva, ako se dožene kompromis.

Trgovinski minister je predložil zakonski načrt o varstvu pred umazano konkurenco in zakon o spremembi in dopolnitvi obrtnega reda.

Okrajno in deželno sodišče v Ljubljani zahtevati izročitev posl. dr. Žitnika zaradi razžaljenja časti potom tiska.

LISTEK.

V hiši žalosti.

Povest iz tržaškega življenja; spisal Vinko Ruda, (Dalje.)

XI.

Prosen se je prebudil dosti pozno. Dopoldansko solnce je že sijalo v njegovo ubožno sobo in življenje na ulici je kazalo, da utegne biti že blizu enajste ure. Oblekel se je naglo, zaval bombo, ki je stala na oknu, v star časopis in potem mirno odšel.

V hiši je bil velik hrup. Vse je bilo pokonci. V drugem nadstropju so stali redarji in vse je kazalo, da se je zgodilo nekaj izrednega pri Tomajevih.

Prosen ni vprašal, kaj se je zgodilo, a grede mimo množice je čul nehote, da so se Tomajevi zadušili z ogljem.

„Ali so vsi trije mrtvi?“ je vprašal Prosen gospodarjevega slugo, ki se je razgovarjal z redarjem.

„Vsi trije. Napili so se vina — to kažejo izpraznjene steklenice — in potem užgali oglje,“ je odgovoril Felice.

„Rešeni so trpljenje in ubožta,“ je menil Prosen. „Ali smem v sobo?“

„Ne,“ je odgovoril redar, „zdaj je sodna komisija notri. A če hočete počakati —“

Prosen bi se bil rad poslovil od Ade. Vsaj mrtvo bi jo bil še rad videl, toda močnejša kakor ta želja, je bila druga — da že izvede svoj načrt in da že naredi konec vsemu.

„Ne utegnem čakati,“ je rekel osorno in odšel po stopnicah, a vrnil se je čez nekaj trenutkov in izročil hišnikom ženi edini goldinar, ki ga je imel.

„Prosim Vas, kupite nekaj cvetlic in položite jih v krsto Ade Tomajevje,“ je dejal in potem pobegnil iz hiše, misleč, da mu pač ni treba zajtrkovati, saj bo čez dobro uro že vse končano.

„Enajst je ura,“ je rekel sam sebi, ko je v sosedni prodajalni pogledal na uro. „Ravno prav. Do poludnanja stih pridem v cerkev.“

Šel je mirno po ulici doli in zaval na Korzo, kjer je bilo že vse polno občinstva. Na licu mu je ležal izraz zadovoljnosti. Smehljal se je pasantom in se veselil razkošnelega spomladanskega dne. V gneči je nekdo zadel ob bombo, ki jo je imel Prosen pod pazduho. Prosen se je zasmejal na glas.

„Ah — kako bi ta revež pač odskočil, ko bi vedel, da je v ta stari

papir zavita stvar — bomba. Le malo bolj naj bi me bil zadel in zdaj bi se razlegal po Korzu jok in stok.“

Bila je nedelja in vsled tega nebroj ljudstva na ulici. In vse je bilo veselo. Pozabljene so bile vsakdanje skrbi in bolesti. Vse se je smejalo.

Prosen ni danes ta zadovoljnost jezila, kakor druge dni. Tudi se ni razburjal, ogleduje visoke in lepe palače na velikem trgu. Mirno si jih je še enkrat ogledal in potem nadaljeval svojo pot proti stolni cerkvi sv. Justa. Stisnil je bombo k srcu in njegova duša mu je zapela divjo himno morilskega trumfa.

„O, moja bomba, moja mala bomba, koliko skrbi in težkih ur sem imel, predno sem te ustvaril. Koliko sem moral trpeti, se učiti in stradati, predno sem te mogel narediti. In koliko sem poskušal in tehtal ter kahal, predno sem ustvaril tvojo strašno dušo, ti moja ljuba bomba, ti otrok pohabljenca Hinka Prosenja. Ni mi žal, kar sem moral storiti in pretrpeti, predno sem te poklical v življenje, moja bomba. Edino večjo vsoto, ki sem jo žive dni imel v rokah, sem žrtvoval, da si se rodil ti, moj grozni otrok. S tako radostjo sem opazoval, kako si se rodil in ponosen sem nate, kakor oče na sina, ki je izpolnil vse njegove nade. Tudi ti izpolniš moje nade, ljuba

moja bomba. Tvoj glas bo zaoril močnejše, kakor je bil glas svetopisemske trombe. Ta je podrla samo zidove. Tudi ti, moja bomba, boš podrla zidove, a prelila boš kri. Idi, moja hčerka in stori svojo dolžnost. V tej skromni svoji železni obleki nosiš maščevanje in smrt; opomin zatiralcem in zatirancem; naznanilo edine pravice, ki velevala „oko za oko, zob za zob“. In uničila boš tudi mene samega, ti moja bomba, moja ljubljena hčerka. Naj z menoj pogine tajnost mojega življenja. Nihče naj ne ve, kaj sem trpel, nihče naj ne sluti, da sem bil nesrečen, pohabljenec. In zdaj, moja hčerka, na delo — udarila je ura, ko moraš izpolniti svojo nalogo in urensitičiti sen mojega življenja. . . . Mnogo ljudi bo čez nekaj trenutkov umrlo, ki tega pač niso pričakovali, ki se veselo življenja in ne pomislijo, da stoji smrt vedno človeku za hrbtom.“

Na griču se je zdaj prikazala stara stolna cerkev sv. Justa. Prosen je obstal in vsa kri mu je stopila v močgane. Zdelo se mu je, kakor da je vse, kar pogleda, krvavo. Kakor volk, ki je pripravljen napasti mirno ovco, se je Prosen blizal cerkvi. Sredi pota, ki se naglo vzdiga proti cerkvi, je obstal in se še enkrat ozrl po svetu. In zdaj je videl morda prvič v svojem življenju sadove velikanske ener-

žije človeškega rodu in spoznal nepremagljivo moč, ki je prirojena človeštvu. Uvidel je, da bi bilo treba nebroj takih bomb, kakršno je stiskal k svojemu srcu, ako naj bi uničil le en del tega, kar je okrog njega ustvarila človeška energija. In spoznal je tudi, da bi človeštvo tudi to popravilo in sčasoma pozabilo. To spoznanje mu je leglo na srce, težko kakor kamen in mu pokazalo, kako malenkosten da je s svojimi načrti vred, da tudi njegov namen, ki se mu je zdel tako gigantski, pravzaprav ne bo drugega, kakor mala epizoda.

„Kaj zato — je rekel sam sebi — če ne dosežem drugega, kakor da umrjem v dobri in številni družbi — bo tudi to nekaj. Zatrepetali bodo in se bali vsaj nekaj dni.“

Počasi se je obrnil k cerkvi. Bil je na pol pota do cerkve.

„Maša bo vsak hip pri kraju,“ je mrmral, „treba je hiteti.“

Pognal se je proti cerkvi z vso silo, ker so že prihajali iz nje ljudje. Po nekaterih korakih je zadel ob kamen in padel. V tistem hipu je nastala strahovita eksplozija in ko je veter razgnal dim, so prestrašeni ljudje videli na potu ležati vse krvavo in na več kosov raztrgano človeško truplo.

(Dalje prih.)

Poslanci Zuleger, Peschka, Schreiner in tov. so predložili nujni predlog, s katerim se vlada pozivlja, naj ne sklene s Srbijo nikakega stalnega dogovora glede uvoza živine iz Srbije.

Posl. Sylvester je predlagal, naj se odposlje regnikolarna deputacija, da se pogaja z ogrskim parlamentom o gospodarskih in drugih skupnih zadevah. V deputacijo naj voli gosposka zbornica 6, poslanska zbornica pa 18 članov.

Posl. Gross, Derschatta in tov. so interpelirali ali je vladi znano, pod kakšnimi pogoji je novo ministrstvo na Ogrskem nastopilo vlado in naj se o tem podajo zbornici resnični podatki. V isti zadevi so interpelirali tudi češki poslanci Pacák, Stransky in Kramář in kršč. socialisti.

Poljedelski minister je odgovarjal na interpelacije zaradi nesreč v rudniku v Netomyšlu in v Rablju.

Pri debati v zadevi živinskega prometa s Srbijo je posl. Zuleger žalil srbski narod in srbsko armado, proti čemur so odločno protestovali Prašek, Choc in Biankini. Posl. Iro je zahteval, naj Avstrija sploh zapre svoje meje proti Srbiji. Po dolgi debati, katere so se udeleževali le nemški poslanci, je bil nujni predlog z veliko večino sprejet.

Na predlog posl. grofa Sternberga se določi za prvo točko dnevnega reda prihodnje seje poročilo imunitetnega odseka.

Volilna reforma.

Dunaj, 24. aprila. Po današnji seji državnega zbora je imel sejo odsek za volilno reformo. Posl. Stein je razložil stališče Vsenemcev ter predlagal, naj se preide preko vladne volilne reforme na dnevni red ali pa se naj vlada pozove, da svoje zakonske načrte umakne ter predloži nov tozadevni načrt šele potem, ko bo znana volilna reforma ogrske vlade. Po novem zakonskem načrtu pa morajo biti Galicija, Dalmacija in Bukovina izločene, nemščina se mora proglasiti za državni jezik, a § 14 se mora odpraviti. Po novem volilnem zakonu se mora vzeti polovica poslancev iz strokovnih združenj, druga polovica pa iz splošne in direktne volitve.

Program narodne stranke na Hrvaškem.

Zagreb, 24. aprila. V klubu narodne stranke so razpravljali v zadnji seji o programu stranke z ozirom na novi položaj na Ogrskem. O skupnih zadevah je poročal predsednik dr. pl. Tomašević. Rekel je, da v novem programu zavzema prvo mesto jezikovno vprašanje, ki pomeni narodno čast. Drugo vprašanje se tiče nametščanja domačih sinov v zajednih uradih, katero vprašanje ni samo v političnem, temuč tudi v materijalnem oziru velike važnosti. Glede vseh teh vprašanj je konferiral ban grof Pejacevich z ministrskim predsednikom dr. Wekerlom, ki je obljubil vsa ta vprašanja pravično upoštevati ter pritrldi, naj se ta vprašanja sprejmejo v program narodne stranke. Ker se hoče ministrstvo držati strogo nagodbenih zakonov, zato sklene narodna stranka, se verno držati državne skupnosti z Ogrsko. Stranka pa bo zahtevala, da si pripori hrvatski jezik pri zajednih oblastih in uradih tisto spoštovanje, ki mu gre po nagodbi, ravnotako bo zahtevala, da se domači sinovi nastavlajo pri zajednih uradih, posebno pri železnicah. Nadalje bo stranka delovala tudi za povzdigo ljudske naobrazbe s tem, da se bo potegovala za zboljšanje učiteljskih plač. (Jako lep program, ako bi ne bil le — prazna fraza pred bližajočimi se novimi volitvami! Op. ur.) Ban grof Pejacevich je izjavil, da se popolnoma pridruži temu programu.

Ministrska kriza v Srbiji.

Belgrad, 24. aprila. Ker je klub zmernih radikalcev sklenil, prevzeti vlado, je kralj poveril Pašiću, da sestavi vlado.

Belgrad, 24. aprila. Pašićeva misija ni, sestaviti novo ministrstvo, temuč se le posvetovati z raznimi politikali, pod katerimi pogoji bi pristopili zmernemu ministrstvu. Pašić se hoče najprej sporazumeti s svojimi prijatelji o vladnih zadevah. Danes zvečer pride h kralju poročat, ali je zmerno ministrstvo mogoče ali ne.

Za neodvisnost Bolgarije.

Sofija, 24. aprila. Ministrski predsednik Petrov odide kmalu na potovanje po evropskih dvorih v posebni politični misiji. Pred vsem odide na Dunaj, nadalje v Berlin, Pariz, London in Rim, da doseže končno privoljenje vevlasti za proglašenje neodvisnosti Bolgarije ter da se povzdigne za kraljevstvo.

Debata o trozvezi v italijanskem senatu.

Rim, 24. aprila. Posl. De Martino je interpeliral v senatu zaradi polemike po časopisih o trozvezi. Po njegovem mnenju je trozveza za Italijo brezpogojno potrebna zaradi svetovnega miru v Evropi in ker ima Italija dolžnost, ohraniti na Balkanu status quo. — Minister zunanjih zadev grof Guicciardini je izjavil, da je mir glavni namen italijanske zunanje politike. Na trozvezi sloneča politika je bila četrt stoletja varen temelj za evropski mir. Glede Macedonije zagotavlja trozveza Italiji, da se brez nje ne bo ničesar spremenilo. Kar se tiče Albanije, pa jamči specialni dogovor z Avstro-Ogrsko, da se ne bo ničesar spremenilo, kar bi motilo ravnotežje na Adrijanskem morju. Razmere med Italijo in Avstro-Ogrsko so najpristnejše (?). — Nemčije se ni minister spomnil niti z besedico.

Politikujoči papež.

Rim, 24. aprila. Papež je sprejel 250 romarjev iz Ogrske. Opominjal jih je, naj ostanejo svojemu apostolskemu kralju pod vsakršnimi pogoji verni. Ako kralj ne izpolni narodnih zahtev, zgodi se zagadatelj, ker ne more privoliti, da bi se kratile njegove vrhovne pravice. Pobožni Madjari so bili z nagovorom jako nezadovoljni, a so morali molčati. — Obenem je izdal papež ukaz vsem francoskim duhovnikom, da ne smejo brez dovoljenja svojih škofov kandidirati v poslansko zbornico. —

Dopisi.

Iz Dobjega. Žilica še vedno ne da miru župniku Vurkelcu v Dobjem na Štajerskem, ker že spet rogovili po „Slovencu“. Jezi ga, da je pri dobri reči prišel spet prepozno, kakor je to po dr. Šusteršičevem zatrdilu že običajno pri klerikalcih. „Dernjač in „Narodov“ dopisnik Pulko sta ustanovila za slovensko krščansko ljudstvo rajfajzenovko,“ tako milo toži v „Slov.“ No, kaj pa je „Slov.“ dopisnik dobrega storil za svoje slovensko krščansko ljudstvo? Da bi jih o pravem času ne odiral za nepotrebne in nepostavne pobirke, tega ne moremo reči in delaven je bil tudi teh šest let tako, da je kaj; saj se njegovo ime nahaja opetovano v kazenskih zapisnikih kozjanskega sodišča. In veliko dobrega je storil za svoje backe, ker jim je preskrbel s svojim rogoviljenjem občutne stroške in za por priredel ljudi do prepričanja, da, kdor z župnikom hodi, daleč pride. Sicer pa bodedo o tej reči prilično natanko poročali. — Vurkelčevko bode ustanovil župnik Vurkelc v Dobjem na Štajerskem. Grize ga, da ni on prišel do te misli, da bi ustanovil rajfajzenovko za svoje slovensko krščansko ljudstvo in da sta to napravila dva naprednjaka. Vurkelčeva politika je vsled njegovih večnih blamaž izgubila ves kredit, in da bi si spet nekoliko opomogel, imel bi rad še kako politično društvó v rokah. Zato piše: „Sedaj je še čas, da tudi slovenski krščanski možje ustanovijo enak zavod, dokler še nasproten ne požene trdnih korenin.“ No, enakega ne dobite, pač pa se naj obrne župnik do politične oblasti in prosi za politično posojilno društvo po sistemu Vurkelce ali vurkelčevko. Nadejamo se, da se napravi pri njem izjema in se mu to dovoli, ker je povsod znano, da on brez združbarske politike in riba brez vode ne moreta živeti. Poslovanje pri novi posojilnici pa naj prepušči drugim, ker drugače mu ne preostaja časa za tožbe in to bi bil smrten greh, ako

bi v Dobjem nastal mir. — Med štajerskimi brati bo hud boj, tako preokuje župnik Vurkelc visoko gori na Dobjem, ko piše: „Na vseh koncih in krajih se zapažajo na Štajerskem početki hudega boja med brati.“ Pa ne ve, da je s tem samega sebe usekal po čeljustih. Ne zato, ker sta dva naprednjaka ustanovila nepolitичno posojilno društvo za vse farane brez razločka in s tem izkušala priversti med ljudi spet složnost in smisel za skupno delovanje in pomoč, ampak zato, da bi v Dobjem ne bilo nikdar konec združbe in prepira, zato si želi Vurkelc za slovenske krščanske ljudi politične posojilnice. Mi ne opažamo še nikjer tega boja, razen nekaterih notoričnih črnih rogoviležev, pač pa morajo imeti klerikalci na Spod. Štajerskem v svojem programu ta boj in Vurkelc je bil tisti nesrečni človek, ki je izdal, odkod pride bojevanje. Zato se pa čudimo, da škof tega tako vnetega razgrajča in ljudskega osrečevalca boljše ne honorira in mu ne podeli vsaj kake dekanije. — Muzej za organiste namrava napraviti župnik Vurkelc. Štiri leta je imel enega, s katerim je bil prav zadovoljen, a ga je ljudstvo prisililo, da ga je moral odpustiti. Imel ga je pa zato tako rad, ker je bil neizmerno potuhnjén in hinavski. O drugih lepih lastnostih nečemo govoriti, ker bi mu lahko pri kruhu v novi službi škodovali, a nismo Vurkelci, ki svojim nasprotnikom odjedajo kruh. V sledečih dveh letih pa je imel pet organistov in po več mesecev nobenega. Vsakemu je zapovedal, da ne sme obbeževati z nadučiteljem in načelnikom kraj. šol. sveta, ker tam bi zvedel resnico in resnica očti kolje, najbolj pa župniku. Zapovedal jim je vohuniti, kjer in kadar morejo. Ker pa so bili poštenjaki, so rajši službo odpovedali, kakor da bi dalje tlačanili nečednemu župniku. Kdor izmed organistov je pogazil svoje poštenje in moštvo, naj pride župniku tlako delat, pa pazi naj, da ne bodo ljudje z njim obračunili.

Klerikalni shod v Št. Petru na Krasu.

S Krasa, 22. aprila.

Sicer je „Slovenec“ napovedoval že par dni prej, da se bodo na belo nedeljo vršili klerikalni shodi po Kranjskem, vendar krajev in govornikov ni imenoval do sobote. Čemu je bilo to, vemo. Bali so se namreč, da bi se v kakem kraju naša stranka ne pripravila ter tak „impozantent“ shod ne razgnala. To je bilo tudi v Št. Petru. Klerikalci namreč prav dobro vedo, da je med prebivalci pri nas prav mnogo pristašev narodno-napredne stranke in pa med uslužbenci južne železnice precej socialnih demokratov. Zvedeli smo tedaj o klerikalnem shodu šele v nedeljo (danes) dopoldne. In kako? Trnski kurat, pan Železný, in naš kurat g. Abram sta po pridigi prav vpljudno povabila vse „brumne“ možje, naj se udeležijo danes popoldan shoda ob 4. uri v posojilnični (seveda klerikalni) dvorani (če smem to sobico tako imenovati?), kjer bode poročal o državnozbornem in deželnozbornem delovanju gospod poslanec dr. Ignacij Žitnik. — Da pa ne bi bila soba prazna, ukrenil je gospod kurat tako, da je oznanil popoldne službo božjo ob 3. uri, da bi se temveč pobožnih dušic (če ne že iz prepričanja, pa vsaj iz radovednosti), udeležilo napovedanega shoda. Udeležba je morala biti impozantna, sicer bi se g. Abram škofu še bolj zameril nego se je bil zadnjič, ko je pozabil poslati regiment klerikalnih razgrajčev na shod tukajšnjih socialnih demokratov.

Toda, kaj hočemo, tudi Bog ni zadovoljen s komandirano udeležbo, kajti, ravno ko se je usulo pobožno ljudstvo iz cerkve in se naš „priljubljeni“ (politično seveda) g. dr. Ign. Žitnik peljal s kolodvora, poslal nam je blagodejni dež, ki je marsikomu pregnal radovednost tako, da ni bila udeležba ravno tako „impozantna“, kakor so si nekateri gospodje agitatorji predstavljali.

Ob 4. uri se je zbralo pred posojilnično hišo vse „črno“ ljudi. V dvorano, oziroma sobo, jih šlo je 105, v veži poleg sobe je pa stalo okrog 50 mož. Pa kdo je bil to? 36 je bilo „liberalcev“, okrog 15 pa socialnih demokratov, drugi pa komandirani možje iz okolice.

Kot sklicatelj je otvoril zborovanje naš šempetrski kurat g. A. Abram, ki je v svojem nagovoru tožil, kako „težko“ in pa seveda „na veliko prigovarjanje“ se je odzval povabilu poročanja g. državnih in deželnih poslancev Ig. Žitnik. Predsednikom današnjega zborovanja je kar eo ipso imenoval g. župana Fr. Margona. Ta je potem dal besedo g. dr. Žitniku.

G. dr. Žitnik je nato sicer prišel govoriti ter omenil, da hoče p. n. poslušalcem očrtati svoje delovanje,

a vendar je počel z revolucijo iz leta 1848. omenil feb. patent iz l. 1861., udrihal čez tedanjo nemško nadvlado ter trdil, da poslanec je lahko dober ali slab, kakor hoče (boljšega seveda ni), kakor je dr. Šusteršič itd. Kakor smo čuli, mu ni bil posebno povšeč minister Beust, ki je kot privrandanec iz Nemčije vladal zelo pristransko in tedanji parlament grozno teroriziral. To dobo je potem preskočil s tem, da se je blagovolil izraziti: Če vlada ni dobra, in če noče dobro, tedaj ni mogoče ničesar doseči poslancem, ter omenil § 14. omenil gibanje Slovanov in Čehov. Tako se je tudi spomnil jezikovnih naredb, ministrskega predsednika Koerberja — ki mu je ad personam zelo simpatičen — njegovih kanalizacij, turskih železnice in razširjanja denarja. Po demisiji dne 8. decembra 1904. je prišel na krmilo Gautsch, katerega pa gospod poslanec nikakor ne more trpeti (morda zato, ker klerikalcem tako streže, kakor najpridnejši natakari v kavarni). Trdil je, da se je v 6 tednih spremenil v svojem prepričanju (menda je to pravil v tolažbo Šukljeju) in dasiravno preje nasprotnik splošne in enake volilne pravice, jo je potem strastno zagovarjal.

Tu smo navedli nekatere točke njegovega govora, ki je bil pa sem in tja komentiran s takimi stavki, posebnost v ekstazi, da se bo urednik „Ose“ strašansko smejal, ko mu jih dopisujemo. Že sredi njegovega govora se je obrnil neki star mož k nam ter šepnil: „Zdaj pa vem, da znajo gospod doktor vsega „Slovenca“ na pamet.“ In res, ko smo poslušali gospoda poslance, bi i mi to mislili, da poslušamo živega „Slovenca“. Samo ta razlika je bila, da je večkrat kot medlek začel pult slavne posojilnice, po katerem so padale njegove krepke roke.

V naglici je naredil nekaj poklonov dež. predsedniku Schwarzu, da ni niti baron niti grof, a se povsod do visoke službe deželnega predsednika (mesto bi šel v pokoj!) vsled svojih zmožnosti, Gautschu pa, da je dal po novi reformi na Kranjskem na 46.000 prebivalcev enega poslanca.

O tem, da bi bili klerikalci izdali koroške in štajerske Slovence on (dr. Žitnik) nič ne ve, pač pa zadene krivda za Koroško poslanca Ploja, za Štajersko pa Robiča, ki sta poslala „Sl. zvezi“ slabo statistiko. Sicer sta predlagala Ploj za Koroško 2 mandata, Robič za Štajersko 8 mandatov, a Štajerci so zadovoljni z 6 mandati, pa vlada jim jih da kar 7. (!) Ako pa koroški Slovenci dobe samo 1 mandat, sta kriva le Lemisch in Steinwender, ki sta za nalašč volilne okraje tako razdelila, da je povsod samo 1/3 Slovencev, 2/3 pa Nemcev, a v velikovškem okraju se bodo pa morali Slovenci boriti proti socialnim demokratom. Sicer pa trdi gospod doktor, da so koroški Slovenci v jezikovnem oziru sami krivi, ker hočejo samo nemške šole. (!!!) Pa kaj se bo on pregovarjal z „lažnjivimi“ liberalci, to je ravnotako, kakor bi se bil z volom.

Da preidemo preko nekaterih „Katederblüten“, ki jih je gospod doktor povedal v navdušenju, omenimo sedaj njegovo poročilo o delovanju deželnega zbora.

Zelo so bili vsi razžaljeni, da jim ministrski predsednik ni glasno na uho povedal (?), kdaj bo sklican kranjski deželni zbor. Bili so vsi presenečeni, ko jim je potem prihodnji ponedeljek sam Haas (?) podal vladno predlogo o novi volitveni razredbi.

„Ker sta pa že vsi“, je dejal, „v tem ali onem časopisu brali ta načrt, zato ne bom nadalje v tem omenjal, pač pa opravičil naš nastop.“

Trdil je, da je „S. L. S.“ za splošno in enako volilno reformo. A to reformo, ki jo je sedaj predložila vlada, je „S. L. S.“ morala sprejeti, kajti bali so se, da jo potem, če oni ne pritrldijo, kar vlada oktroira.

Tako! Vsegamočni dr. Šusteršič et tutta la bella compagnia se kar naenkrat boje vlade? Saj nam pač vedno trdijo, da se jih vlada boji! No, v tem bomo še govorili.

Sedaj nam je pa povedal, čemu niso strli napredne obstrukcije! Smilil se jim je stari Detela, ki je moral toliko časa stati na svojem prostoru in pa ker je zvedel (?), da bode nekdo (pa še zdaj nevedo) prinesel v dvorano neko „Stinkbombo“ in pa ker so se bali, da liberalci razbijejo elektriko. Sicer pa če bi poslanci „S. L. S.“ hoteli, bi tako naredili, da bi jih liberalni poslanci kleče prosili, naj odnehajo. Kaj je gospod doktor s tem mislil, nam, žal, ni povedal, ali je pa v navdušenju pozabil.

Pri tem je pa tudi zagovarjal nekdanjo klerikalno obstrukcijo ter izjavil, da se je ta vršila proti njegovim volji in bila sklenjena le z enim glasom klubove večine pokojne krščansko napredne stranke. On je načeloma proti obstrukciji, ker on (dr. Žitnik) je le za udariti ali pa za ven nositi.

Kakor že v „Slovencu“, povdarjal je, da se je „S. L. S.“ borila za kmeta, ki ga je pri nas na Kranjskem 90%. „Ves nastop klerikalnih poslancev je bil le za srečo in blagor (!) našega kmeta, ki je stebel kranjske dežele. Vi, kmetje, vzdržujete mesta in meščane, ne pa oni vas, kajti vi imate le malo dobička od njih. Zato liberalni poslanci niso vaši prijatelji“, je dejal gospod doktor. „Poglejte, vaš čislani in spoštovani gospod župan ima toliko nepriklj v deželnim odborom. In čemu? Ker ima v rokah občinske zadeve dr. Tavčar, ki pa seveda premalo dela. Kadar bodo dobili klerikalci večino, takrat bodo pa skrbeli, da pridejo v deželni odbor poslanci, ki bodo res delali.“

Pogrel je zopet „dogovor“ na prednjakov z Nemci in prav zvijačno hotel utajiti zvezo klerikalcev in Nemcev glede volilne reforme.

Nato je prešel zopet na obstrukcijo ter pripovedoval, da so se napredni poslanci že naveličali obstrukciji, zato so prosili (Čujte!) klerikalce za kompromis. Ker so pa klerikalni poslanci bili vneti za složno delovanje in odobritev predložene reforme, so potem milostno dovolili pogajanje. A to pogajanje ni imelo uspeha, ker je poslanec Hribar stavil take pogoje, ki bi bili na kvar kmetskimi poslancem.

Ker je vlada izprevidela, da bo to zasedanje deželnega zbora brezuspešno, je deželni zbor odgodila. S par pokloni svojim volilcem in znanimi frazami o skupnem delovanju vseh Slovencev je končal svoj govor.

Gospod doktor je seveda za „Slovenca“ napisal boljši govor, a ker je pogosto prišel v ekstazo, zato je, kakor smo že omenili, kaj finega ekstemporal in sem pa tja se tudi moral vrniti nazaj, da ne bi imelo vse konfuznega lica.

Resnici na ljubo pa moramo konstatirati, da je splošno govoril v prav priljudnem tonu.

Nato se je oglašil k besedi gosp. Abram, ki se je zahvaljeval njegovi prijaznosti ter hotel predlagati neko resolucijo. Ker so med tem nekateri naši zapustili dvorano, so nekateri klerikalci mislili, da je že vse končano in — polovica zborovalcev je odšlo.

Okrog 40 mož je še potem poslušalo odgovore g. dr. Žitnika na vprašanja g. Vidica o šentpeterskem vodovodu, g. Železnýja o podpori trnski cerkvi itd.

Ker se nihče ni več oglašil k besedi, je g. predsednik Margon zaključil zborovanje.

Slovensko gledališče.

(Občni zbor „Dram. društva“.)

Poročilo blagajnika.

Blagajnik g. Fran Rozman je poročal sledeče:

Proračun za preteklo sezono je kazal že meseca aprila 1905 2361 K deficita, ki nam pa naposled ni delal posebne preglatvice, kajti računali smo na nekoliko zvišano vstopnino in na še boljši obisk gledališča, kakor je bil poprejšnji sezono. In ne bi se varali, ako bi bilo pri tem proračunu tudi ostalo, kajti obisk gledališča v pretekli sezoni je bil nepričakovano dober, povprečni čisti dnevni dohodek vsake predstave je presegal namreč vse dosedanje, znašal je 230 K, za 93 predstav torej 21.390 K, in ker smo na predstave proračunali le 18.000 K, bi bilo že tu 3190 K prebitka, ki bi bil več kot pokrival poprejšnji omenjeni proračunjeni deficit. Toda prišlo je drugače. Meseca julija so izginile kar tri jako dobre igralske moči, ki nam niso odnesle, le stroškov za pouk in pa poletno sustentacijo, spravile so „Dramatično društvo“ v skrajno zadrego, kajti odbor je bil postavljen pred alternativo, ali naj slov. gledališče zapre, ali naj se poda v neizogiben dolg. Gledališča ni kazalo zapreti, ker so bili takrat že vsi člani angažirani, primorani smo bili torej, da rešimo sezono na vsak način, angažirati nove moči, s tem pa tudi nastopiti pot neizogibnega deficita. Na podlagi vseh po prvotnem računu sklenjenih pogodb in vpoštevaje naravnost pretirane zahteve, izražene v novih pogodbah, se je sestavil potem nov, rektificiran proračun, ki je pa izkazal 6207 K primanjkljaja. In s tem neprijetnim pogledom v bodočnost smo pričeli z gledališko sezono, pripravljani na to, da se bo ta deficit tudi še zvišal.

Računski sklep, katerega sta gg. revizorja ravnatelj Pirc in Anton Dežman pregledala, obstoji iz šest več ali manj obširnih računov ter izkazuje 108.543 K 91 h dohodkov in 108.046 K 92 h izdatkov, in 496 K 99 h blagajničnega preostanka, izkazuje torej skupnega denarnega prometa 217.087 K 82 h. Iz obširnega računskega sklepa bom navedel le one postavke, ki so nazadnje vplivale na

Dalje v prilogi.

končni finančni uspeh ter s prekoračenjem proračunjenih stroškov se zvišale v rektificiranem proračunu izkazani primanjiljaj, tako da negativni uspeh preteklega gledališke sezone znaša končno 6929 kron 40 h. Dohodki so dosegli znašne proračuna, dnevni dohodki predstavljajo presegajo celo proračun za 190 kron, s katero vsoto pa ni bilo mogoče pokriti nekaterih prekoračenj pri proračunjenih stroških, še manj pa v rektificiranem proračunu izkazani deficit. Proračun prekoračili smo pri gažah za 434 K, pri repertoarju za 1695 K 32 h. Tu moramo omeniti, kar sem v nekem svojem poročilu že enkrat konstatal, da „Dramatično društvo“ plača za repertoar gotovo dve tretjini več nego nemški ravnatelj. Ta namreč naroči za izbrano igro 6—10 izvodov, kar stane 5—10 K, in s tem je opravljeno vse. Pri „Dramatičnem društvu“ ne gre tako poceni, prevod vsake drame stane 40—50 K, prepis vlog in prireditve suferske knjige 20—30 kron, vkup torej 60—80 K; prevod vsake nove opere ali operete stane 100—120 K, prepisi vlog za soliste in zbor ter podlaganje slov. besedila 30—50 K, vkup torej 130—170 K. Prekoračenje stroškov za repertoar se pa pojasi s tem, da se je prestavilo in prepisalo dram in oper za 1446 K, ki niso prišle na vrsto in se bodo torej rabile v prihodnosti, a plačati smo jih morali. Za naobrazbo in pouk smo izdali 627 K 60 h. Tudi pri raznih stroških smo prekoračili proračun za 672 K 59 h, dve tretjini tega prekoračenja nam je povzročil neki moški član opere, za katerega je „Dram. društvo“ v teku treh sezon žrtvovalo okrog 2000 K.

Ako si ogledamo rač. sklepe za pet let nazaj, bomo našli, da so do sedaj vse sezone končale s prebitkom, račun reži je za preteklo sezono pa izkazuje 3762 K 74 h nedostatk, čisto aktivno premoženje, ki znaša 15.122 K 53 h, se je znižalo za 6929 K 40 h, kateri nedostatek izkazuje tudi račun z dobičkom in izgubi. Račun o pokojninskem zakladu ima koncem sezone 236 K 40 h prirastka in znaša imovina tega zaklada zdaj 2538 K 80 h, ki je naložena pri Gl. slov. posojilnici in se obrestuje po 4 1/2 %.

Iz računskih sklepov je tudi razvidno, da je plačalo „Dram. društvo“ v petih letih 16.615 K dolga pri inventarju pa odpisalo 22.453 K, vkup urej 39.068 K.

To je gotovo dokaz, da društvo, ki tako gospodari, ni posebno slab gospodar.

Iz računskih sklepov je pa tudi razvidno, kako višino so dosegale gaže v zadnjih petih letih. Pred petimi leti so znašale gaže za opero 14366 K, letos pa 18.560, za dramo 15568 K, letos pa 24.710 K, za zbor 7013 K, letos pa 8013 K. Gažni etat je znašal torej pred petimi leti 36.944 K, letos pa 51.283 K, to je za 14.339 K več. V predlanski sezoni so znašale gaže 44.597 K, v primeri z lanskimi torej za 6686 K manj nego lani.

Zanimiv je tudi pregled o dnevnih prebitkih posameznih predstav, katerih je bilo 93 in sicer 40 opernih in 53 dramskih. Izmed oper je bil „Trubadur“ enkrat ter dal 213 K prebitka, 3 „Poljski žid“ 299 K, 3 „Dalibor“ 386 K, 4 „Aida“ 510 K, 3 „Seviljski brivec“ 805 K, 3 „Čarostelec“ 913 K, 4 „Toska“ 1045 K, 5 „Cigan baron“ 1093 K, 3 „Don Cezar“ 1187 K, 4 „Zvonovi kornevski“ 1283 K, 4 „Car in tesar“ 1331 K, in 5 „Pikova dama“ 1341 K. Izmed dram 1 „Venus victrix in Tuji kruh“ 120 K, 1 „Sveta vladar“ 195 K, 2 „Ljubislava“ 210 K, 1 „Legionarji“ 215 K, 1 „Madame Sans Gene“ 220 K, 1 „Rokovnjači“ 230 K, 2 „Divji lovec“ 233 K, 1 „Jernej Turazer“ 145 K, 1 „Sovražnik ljudstva“ 247 K, 1 „Deseti brat“ 253 K, 2 „Potujem s hčerko“ 258 K, 2 „Salome“ „Mara“ in „Knez Semberjski“ 455 K, 2 „upanova Micka“ 403 K, 2 „Luce in Lipe“ 407 K, 2 „Carjev kurir“ 409 K, 3 „Mali lord“ 418 K, 2 „Lukrezia Borgia“ 434 K, 3 „Cigani“ 451 K, 1 „Moč teme“ 470 K, 2 „Vstajenje“ 472 K, 3 „Mala Dorrit“ 482 K, 2 „Mirozov“ 487 K, 2 „Dobri sodnik“ 577 K, 3 „Martin Krpan“ 596 K, 2 Mlinar in njegova hči“ 524 K, 3 „Detektiv“ 700 K, 2 „Damski dvor“ 701 K, 3 „Bratje sv. Bernarda“ 909 K. — Pred ko končam, izreči mi je najtoplejo zahvalo slav-nemu občinskemu svetu ljubljanskemu, ki vsako leto z znatno subvencijo podpira slov. gledališče, brez katere bi slov. gledališča že zdavnaj ne bilo več; izreči moram pa tudi zahvalo onim tverdkam, ki so nam posojevale pohištvo, rekvizite in druge na odru potrebne stvari, in sicer tverdke: Naglas, Samassa, Krisper, Jevnikar, Tratnik, Kassig, Kadivec, M. Arko, Voltman, Kenda, Sešark, Kaiser, kakor tudi dež. muzej.

Kdor ima le malo vpogleda v finančno stran našega gledališča, mora priti do trdnega prepričanja, da je dandanes slov. gledališče brez

znatne deželne podpore absolutno nemogoče. Lansko leto je dovolil dež. zbor na prošnjo „Dram. društva“ slov. gledališču za predlansko in preteklo sezono običajno dež. podporo v končnem znesku 10.311 K; te podpore do danes po preteku šestih mesecev še nismo dobili. Lazi-li smo okrog merodajne gospode in prosjačih, da smo gotovi gospodi postali že nadležni, a vse zastoj. Štiri zastopnike imamo Slovenci v dež. odboru, a nismo mogli doseči, da bi se nam ta že dovoljena podpora, ali da govorim z nekim gospodom dež. odbora ki pa ni naše gore list, da bi se nam ta bagatela izplačala. In ako niti te že pred polletom dovoljene nam podpore, od katere odvisi slov. gledališča, ne moremo dobiti, potem niti sanjati ne moremo, da bi nam bodoči dež. zbor dovolil nadaljno dež. podporo, brez katere na slov. gledališče niti misliti ni. Zaradi tega se tudi današnjemu obč. zboru ne predložim nikak proračun, kakor tudi zaradi tega ne, ker je zdaj ugodni čas za angažiranje dobrih moči že skoraj potekel in je torej tudi vsak še tako površen proračun ne le odveč, temveč tudi nemogoč. Slov. gledališče, ki je toliko let se tako lepo razvijalo ter zavzelo jako častno mesto med jugoslovanskimi gledališči, je prepuščeno torej svoji usodi in skrajna brezbriznost odločilna gospode bo pokopala ta narodni zavod in edinega slov. gledališča grobokopi bodo Slovenci. Burno ploskanje je sledilo temu poročilu, na kar se je razvila ona burna brezuspešna debata, ki se je končala o tem, da je bil občni zbor odložen, o čemer smo poročali v soboto.

„Slovenske Matice“

143. odborova seja v sredo, dne 18. malega travna ob 5. uri popoldne v društveni pisarni.

Navzoči: Gg. Fr. Levce (predsednik); J. Dimnik, Fr. Govekar, dr. Fr. Ilešič, A. Koblar, J. Kostanjevec, Fr. Mitčinski, Fr. Orožen, dr. L. Požar, I. Sušnik, dr. V. Šmid, I. Šubic, A. Trstenjak, J. Turk, Fr. Westhaller, in dr. Fr. Zbanič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 17.

Predsednik proglasi sklepčnost, otvori sejo, pozdravi navzoče, pove, da je predsednik Grasselli opravičil svojo odsotnost, in da besedo tajniku.

Tajnik-zapisnikar poroča, da je društvo prejelo pismo zahvalo za brzojavno čestitko Svato pluku Čechu ob njegovi šestdesetletnici, in da je Matica po prof. Trdinu po obvestitvi novomeškega sodišča podedovala 588 K.

Zapisnik o 142. odborovi seji, ki sta ga pregledala in potrdila odbor-nika koncipist Govekar in ing. Turk, se odobri brez ugovora. Na ogled je zapisnik o seji knjižnega odseka z dne 21. aprila t. l. Današnjemu zapisniku bosta overovatelja odbornika prof. Orožen in kustos dr. Šmid.

Preosnova pravilnika se vrne zato izvoljenemu pododseku z naročilom, naj v njej predrugači ono, kar zahtevajo že odobrena prenavljena pravila, ostalo pa pusti neizpremenjeno.

Poročilo knjižnega odseka o letošnjem knjižnem programu se v načelu odobri. Matica izda po tem programu letos osmero knjig in sicer: 1.) Ant. Knezove knjižnice XIII. zvezek; 2.) dr. Vošnjak: Spomini II. zvezek (3 del); 3.) Tolstoj-Govekar: Moč teme (3. zvezek cikla Iz svetovne književnosti); 4.) L. Pintar: VIII. zvezek „Zbornika“. 5.) dr. K. Strekelj: „Slovenske narodne pesmi“ 10. snopič. 6.) Letopis za l. 1906. 7.) dr. Fr. Ilešič: Hrvaška knjižnica. 1. zvezek. 8.) XVIII. zvezek „Zabavne knjižnice“. Prve štiri knjige so za tisek dozorele in je le še par rokopisov gg. odbor-nikom za 14 dni v pisarni na ogled. O ostalih štirih bosta odsek in odbor pravočasno sklepala.

Knjigam, ki se bodo tiskale v 3600 izvodih, se določijo tiskarne in se sklene, da imajo 4 ciklična dela belestricne vsebine dobiti nove naslovne liste, katerih naprava se po navodilu odbornika Šubica poveri proti končnemu odborovemu odobrenju društvu „Vesni“ na Dunaju. Iz knjižnega odseka se odobrita tudi še dva nasveta za knjigi leta 1907 in 1908.

Sklene se, da se ima vršiti letošnji redni občni zbor v sredo, dne 16. velikega travna t. l. ob šestih zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“. Dnevni red, ki se bo tiskovnim potom potem pomnožil in pravočasno objavil v domačih časopisih, se odobri.

Tajnikovo poročilo o udih, poverjenstvih, knjižnici in knjižnih darilih se vzame na znanje. Za lansko leto je vplačalo letnino 2963 udov, za letošnje 505; na novo je društvu pristopilo od zadnje seje 6 udov. Novega poverjenika je dobilo Rudolfov. V zdajnjem času je bilo podarjenih zopet več založnih knjig in je prejelo društvo za darila pismene zahvale. Knjižnici je prirastlo 32 knjig, zvezkov in časopisov: 1 podarjena, 31 zamenjanih. Dijaštvo se

za lanske knjige dokaj oglašja. Dobi pa kompletne proti naročnini 2 kroni lahko tudi za l. 1903 in 1904.

Nato zaključijo predsednik sejo po polsedmih zvečer.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. aprila.

— **Beseda o klerikalno-nemški zvezi.** V soboto smo priobčili odlomek notice iz Schönererjevega glasila „Alldeutsches Tagblatt“, v kateri se odkrito priznava, da so Nemci sklenili s kranjskimi klerikalci zvezo in da so jim klerikalci postali v prvi vrsti zbog tega tako simpatični, ker so jeli zahtevati poddržavljenje ljubljanske policije. „Alldeutsches Tagblatt“ izražajo, da se bo združenim Nemcem in klerikalcem pravlahko posrečilo, doseči v parlamentu poddržavljenje ljubljanske policije. Visti sobotni številki smo tudi zabeležili, da je pri zadnjem zasedanju deželnega zbora neki vodja nemških veleposestnikov naravnost govoril o pogodbi, ki veže Nemce in klerikalce. Navedli smo torej tehtne momente, dokaze, ki kažejo jasno, da fak-tično eksistira zveza med Nemci in klerikalci. Nadejali smo se, da bo vsaj vzpričlo teh, klerikalno stranko skrajno kompromitujočih dokazov, šenkla-vški orakelj prekinil svoj pitjski molk in vsaj malce skušal oprati klerikalno stranko pred slovensko javnostjo. To se do danes še ni zgodilo in „Slovenec“ se te zadeve še ni dotaknil niti z besedico. To dosledno molčanje je jasen dokaz krivde! Klerikalci se niti ne upajo braniti pred očita-njem, da so zvezani z Nemci, ker vedo dobro, da so taki dokazi na razpolago, da bi bil ves njihov trud, se oprati, zaman. Zato molče kakor zločinec, ki so ga in flagranti zasačili pri kaznivem dejanju! Odprite ven-dar usta, klerikalni izdajalci, ako ni resnično očitanje, da ste zvezani z Nemci in pobijte z argumenti in z neovržnimi dokazi trditve svojih najnovejših schönererjanskih prijateljev pri listu „Alldeutsches Tagblatt“ in priznanje znanega voditelja nemškega veleposestva o sklenjeni pogodbi, ako morete!

— **Kočeovski mandat.** Na seji nemške ljudske stranke je včeraj nana-nil dr. Gross, da je vlada pripravljena dati Nemcem 12 novih mand-atov, med katerimi je tudi en man-dat za Kočevanje in kranjske Nemce. Ako se upošteva, da je pri nas na Kranjskem samo 5% Nemcev in da so še ti razkropljeni po vsi de-želi, da se zanje po načelih, progl-ašenih v vladni predlogi glede volilne reforme, absolutno ne da zvariti po-sebnega mandata, je novo kreirani kočeovski mandat drzen atentat na slovenski značaj kranjske de-žele in na pravice slovenskega naroda, pravi škandal in kri-vica, ki kriči do neba! Skoro polmilijonskemu slovenskemu naselje-nju na Štajerskem je vlada vrgla samo šest mandatov, za 100.000 koroških Slovencev se je zvaril tak volilni okraj, da mora ta mandat že pri prvih volitvah preiti v nemške roke, na Kranjskem pa hoče baron Gautsch za 17.000 Kočevarjev ustvariti po-seben mandat! To je infamno, in-fernalno! Ves slovenski narod se mora dvigniti kot en mož in odločno pro-testirati proti temu naklepu! Mi go-tovo zase ne zahtevamo nobenih pri-vilegijev, ampak terjamo le svoje pravice, zato pa tudi ne moremo tr-peti, da se na naši kranjski zemlji dajejo Nemcem vse predpravitve, do-čim se na Koroškem in Štajerskem barbarsko teptajo naša prava! Pra-vični smo in nikomur nečemo delati krivice, zato zahtevamo odločno in energično, da se naj tudinapram slovenskemu narodu na Koroškem in Štajerskem postopa tako rigorozno pravično, kakor z Nemci na Kranjskem, po-tem tudi mi ne bomo imeli ničesar proti temu, da se tudi nemškim Kočevarjem primerno zastopstvo. Dok-ler se pa žrtvuje na 100.000 koro-ških in štajerskih Slovencev nemškemu molohu in se jih pušča brez vsakega zastopstva, dotlej pa Slovenci nikdar

ne dovolimo, da bi se nam kakor v posmeh ustvaril nov nemški kočevski mandat, in se bomo proti tej vladni nakani borili z vsemi razpoložljivimi sredstvi! Naj vlada nikar ne misli, da je s tem, ker je kupila sloven-ske klerikalce, že tudi strla vsak odpor v slovenskem narodu! Kleri-kalci ji res ne bodo delali ovir, saj še niti z besedico niso protesti-rali protikreaciji noveganem-škega mandata. Kako tudi, saj so zvezani z Nemci in so pri deželnozborski vol. reformi mirne duše za večne čase za-gotovili nemškim veleposest-nikom in Kočevarjem njihovo posestno stanje in bili celo zadovoljni tako razdelitvijo volilnih okrajev na Gorenj-skem, da bi že pri prvivolitvi dva mandata prišla v nemške roke! Toda baron Gautsch naj nikar ne misli, da ti klerikalni brezdomo-vinci in prodanci že reprezentujejo ves slovenski narod!

— **V katerem jeziku se Nemci najlažje razumejo?** Mislili smo do-slej, da je Nemcem nemški jezik naj-bolj razumljiv, saj ga stavijo povsod na prvo mesto, tudi tam, kjer bi ga bilo najmanj treba. A temu ni tako. V seji graškega občinskega sveta je pri posvetovanju o službenih pred-pisih za direktorij užitinskega davka občinski svetnik Stärk stavil pred-log, naj bi se po možnosti iz načrta tujke nadomestile z nemškimi izrazi. Temu se je pa uprl županov namestnik Magg, češ da nima zatopotrebne razumevanja. Ta Maggovo pripoznanje je jako zna-čilno! Nemci se torej razumejo v dru-gih jezikih bolj nego v nemškem, zato ni čudno, da njihova tako stara literatura še ni mogla spraviti iz nji-hovega jezika tujk, katerih kar mgoli v tem jeziku! In taki ljudje se hočejo potem norčevati iz našega jezika?

— **Iz sodne službe.** Sodni kan-clisti so postali: Martin Vihar v Bovecu, Konstantin Mlinar v Ko-baridu in Adolf Zorzi v Sežani.

— **Vojaške vesti.** Poveljnik ljub-ljanske garnizijske bolnišnice, višji štabni zdravnik dr. Henrik Kowal-ski, je premeščen v Krakov kot vr-hovni zdravnik trdnjave. — Duhovni profesor v kadetni šoli v Mariboru, Jakob Tajek, je premeščen v Trst, od tam pa v Maribor Peter Stefan.

— **Učiteljske vesti na Štajer-skem.** Nadučitelj pri Sv. Jedrti nad Rimskimi toplicami je postal Josip Hribar, dosedaj učitelj v Trbovljah. Stalni učitelji, oziroma učiteljice so postali: pri Sv. Križu pri Slatini Ivan Fras iz Št. Vida pri Grobelnem, pri Sv. Jedrti nad Rimskimi toplicami Emilija Kren iz Olimja, v Hrastniku pomožni okrajni učitelj iz Celja Ignacij Kafou, v Rogatcu ondodna začasna učiteljica Fr. Ferner in Fr. Pavalec. Premješčena je učiteljica Eliza Klemenčič iz Zibike v Šmartno v Rožni dolini. Učiteljici Terezi Požar v Dobovi se je dovo-lilo, da se poroči z ondodnim učite-ljem Lud. Potočnikom.

— **Andrej Debevec,** mestni računski revident, je umrl danes do-poldne 39 let star. Bil je vzorno marljiv in vreden mestni uradnik, lju-bezniv mož in zaveden rodoljub. Ostavlja vdovo z otroci iz svojega prvega zakona.

— **Izredni občni zbor „Dra-matičnega društva“** se vrši v so-boto, dne 28. t. m., ob polu 9. zve-čer v „Narodnem domu“. Dnevni red: a) Poročilo blagajništva in pro-račun za sezono 1906/7. b) Dopol-nilna volitev treh odbornikov. c) Slu-čajnosti.

— **Abiturijentje ljubljanske gimnazije** iz leta 1896. praznujejo dne 7. in 8. julija t. l. desetletnico. Oni tovariši iz VIII. a in b razreda, kateri se nameravajo tega slavlja udeležiti, naj udeležbo naznanijo čim-preje gosp. Ivanu Volcu, mest-nemu rač. oficijalu v Ljub-ljani. Natančni spored se pravočasno vsakomur pismeno naznani.

— **Prof. Josipa Stritarja** je imenovalo slovensko akademično društvo „Ilirija“ v Pragi za svojega častnega člana.

— **Stritarjeve razglednice** s Stritarjevo sliko in okraski po na-rodnih motivih je izdala „Zvezna trgovina“ v Celju. Risba je delo Maksima Gasparija.

— **Ljubljanske učiteljsko dru-štvo** bo zborovalo v sredo, dne 2. maja, ob osmih zvečer, v salonu

hotela „Ilirija“ s tem-le sporedom: 1. Razdeljeni in nerazdeljeni pouk. (Poročevalec tov. Fran Črna-goj.) 2. Učiteljevo delovanje izven šole. (Poročevalec tov. Ka-rel Wider.) 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi člane in prijatelje društva odbor.

— **Ustvaritelj Prešernovega spomenika v pariškem „Salonu“.** Kiparja Zajca alegorični kip „Kozakove sanje“ je sprejet v razstavo „Salona“ v Parizu. Kakor je znano, je umetniška jury „Salona“ jako stroga, ter sprejema le umotvor-e, ki vstrežajo vsem umetniškim zahte-vam. Čestitamo vrlému rojaku, ki je prvi Slovenec, čigar kiparsko delo je razstavljeno v pariškem „Sa-lonu“.

— **Ustanovni občni zbor osredne zveze društev avstrijskih državnih uradnikov** se vrši na podlagi novih pravil, potrjenih od ministrstva, dne 6. maja ob 9. uri dop. v Gradcu Albrechtsgasse 3 I.

— **Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih.** Podružnica je sklenila v svoji seji dne 21. t. m. zgraditi zavetišče za otroke. Odbor je prišel tekom opetovanih posvetovanj do prepričanja, da na-meravano pomožno delovanje, ki se ima pričeti v obliki takozvanega domovnega odvrčanja, ne more obroditi povoljnega sadu, če podružnica nima zavoda, v katerega bi mogla oddajati otroke ječinih staršev, ki jim doma preti nevarnost okuženja. Kajti z vsakim takim otrokom, ki se ga odstrani iz nevarne okolice in odgaja v zdravju primer-nih odnosajih, se reši človeško življe-nje in nikjer se blagodejni vpliv boja proti jetiki ne pojavlja lepše in jas-nejše, kakor ravno v takih otroških zavetiščih. Stroški gradbe se bodo pokrili s posojilom, kajti podružnica dovoljene subvencije omogočujejo ji redno plačevati obrestne in amortiza-cijske obroke. Za vzdrževanje zave-tišča pa bode treba uporabljati pri-spevke članov in dobrotnikov. Po-družnica, ki skuša smotrovito rešiti svojo važno socialno nalogo, se na-deja, da jo bode občinstvo radovoljno in izdatno podpiralo. V zavetišču bo prostora za 24 otrok, 12 dečkov in 12 deklic, ki bodejo v polni oskrbi. Sprejemali pa se bodejo otroci tudi le čež dan. Ta institucija se je po-sebno dobro obnesla. Otroci dobivajo v zavetišču zdravju prikladno hrano in se kolikor mogoče gibljejo na pro-stem in po vrtu. S tem se v toliko očvrste, da ne zapadejo preteči jim kugi. Posebno plodonosen pa je od-gojevalni vpliv. Mali dnevni gostje se v zavetišču redno kopljejo in sploh odgajajo k snažnosti. Kmalu pazijo sami na to, da so dobro in čedno oblečeni, da dobivajo čisto perilo, da si pred obedom vsakokrat umijejo roke itd., ter opozarjajo doma starše na marsikatero neprilichost, ki se jim je v zavetišču slikala kot zdravju kvarna. Tako se prične higijenična odgoja iz zavetišča raztezati na rod-bine. — Z gradbo se bode takoj pri-čelo, ko dobi podružnica primeren stavbni prostor. Zavetišče naj se dviga ob periferiji mesta, toda ne predaleč, v solčni legi, na zdravih tleh. Zdrava pitna voda je seyeda neobhodno potreben pogoj, istotako mora biti na razpolago dovolj vode za drugo hišno uporabo. Če le mo-goče, naj ima stavbni prostor že kaj vrta ali nasadov. Odbor podružnice sprejema ponudbe primernih stavb-nih prostorov.

— **Glavni letošnji nabor za mesto Ljubljano** bo dne 27., 28. in 30. aprila v veliki dvorani „Mestnega doma“ in se prične vsakokrat ob 8. uri zjutraj. K temu so pozvani mla-deniči, rojeni v letih: 1884., 1885. in 1886. Prvi dan, t. j. 27. t. m. pridejo na nabor zunanji mladeniči, ostala dva dneva pa oni, ki so v Ljubljano pristojni.

— **Pri večerajšnjem naboru** je bilo izmed 181 novačencev potrje-nih 70, danes so jih pa potrdili 51.

— **Posestnikom konj.** Oni po-sestniki konj in tovrne živine, ki za letošnjo klasifikacijo še niso oddali izpolnjenih naznanilnic, se s tem opozarjajo, da je rok potekel že z 20. t. m., ter naj iste oddado nemu-doma v magistr. ekspeditu, da se izognejo event. kaznim.

— **Društvo „Dobra gospodinja“** v Šiški ima v nedeljo, 29. t. m., ob devetih dopoldne v Spodnji Šiški v hiši št. 148 svoj občni zbor. To je tisto društvo, čigar zavod vodi gro-fica Auersperg. Ker je ta zavod znan pod imenom nemške šole v Šiški, pošljemo na to zborovanje svo-jega zaupnika, da se prepričamo, ako res ne zasleduje gori omenjeno dru-štvo nemških teženj.

— **To so abstinenti!** Iz Dola pri Ljubljani se nam piše: Pri nas imamo izobraževalno društvo, kate-rega člani se hočejo blesteti v naj-lepših čednostih. Da se jim ta njihov namen res vedno posreči, je dokaz, da se je podpredsednik tega društva te dni tako do sitega napil, da je

parkrat padel z voza, na katerem ga je žalostni konj vlekel domov. Ta podpredsednik se je pred kratkim podpisal, da celo leto ne bo pil nobene opojne pijače. Mož drži besedo, zato le naprej na delo krščansko!

— **Požarno brambo** so ustanovili v Stobu pri Domžalah in je vlada tozadevna pravila že potrdila.

— **V Turjaku** se v kratkem namerava ustanoviti „Slov. bralno društvo“. Klerikalci že sedaj hujskajo proti društvu, dasi še ni ustanovljeno, češ, da bo naročeno na „Slovenski Narod“ in „Oso“, in tarnajo, da je to znamenje, da že silno peša vera v župniji. V koliko je to tarnanje o pešanju vere utemeljeno, ne vemo, to je pa gotovo, da so v prvi vrsti dahovniki in njih podrepani krivi, ako res peša vera. Ti si naj potresejo s pepelom teme in ključje: Naša lastna krivda je, da peša vera; napredne časopise pa naj puste v miru!

— **Občni zbor „Pedagoškega društva v Krškem“** bo dne 3. maja ob 10. uri dopoldne v šoli v Cerkljah po nastopnem sporedu: 1. Društvene zadeve. 2. Učiteljevo delovanje izven šole. (Poroča gosp. Iv. Malnarčič). 3. Razgovor o razdeljenem in nerazdeljenem času pouka. 4. Najnovejši pojavi na pedagoškem polju. 5. Tajnikovo in blagajnikovo letno poročilo. 6. Volitev delegatov za glavno skupščino „Zaveze“ v Šoštanju. 7. Volitev društvenega odbora. 8. Predlogi in nasveti. Da se ukrene vse potrebno zastran obeda, naj javi vsak svojo udeležbo najpozneje do 1. maja g. nadučitelju Edv. Bohincu v Cerkljah.

— **Mrtvega so našli** v gozdu „Koporniku“ blizu Loža 65letnega posestnika Martina Barago iz Loža. Baraga je grabil listje v gozdu, a ga je zadel mrtvoval, da je padel na kamen in se hudo pobil po nosu in umrl.

— **Dekle na naboru.** Pravijo, da so se le pred davnim časom dogajale neverjetnosti. Temu pa ni tako! K naboru v Ilirsko Bistrico je dobilo „pozivnico“ brhko kmetsko dekle. Medtem ko so drugi fantje veselo ukali, je spremljal deklinjo ljubček ves potrt in žalosten, bal se je pač za svojo dekle, da je ne potrdijo k „vojakom“. No, vojaška komisija je bila vendar usmiljena, ter deklici verovala, da razen las je tudi vse drugo ljubi Bog pri njej po žensko ustvaril. Seveda je moral tudi župan potrditi, da deklica od rojstva do danes krilo in le po zimi hlače (a spodnje) nosi! Z veseljem obrazom je deklica zapustila „vojaški nabor“; nikoli pa ne bode odpustila župniku, da jo je vpisal v krstno knjigo za fanta.

— **Pogorel** je v Podkrajju pri Radečah hlev kočarja Jakoba Milele. Ker je zavarovalnina večja, nego je bil hlev vreden, sumi se, da je bil ogenj podjatan od domačih.

— **Krščanska ljubezen do bližnjega.** V Frajhamu pri Mariboru je živila stara devica, ki je vsak čas pričakovala smrti. Zato je napravila decembra pr. l. pismeno oporoko, v kateri je med drugim svoji dekli, ki ji je ves čas tako ljubeznivo stregla, dala zapisati dosmrtno stanovanje v svoji hiši, vinograd naj bi pa dobili sorodniki. Zenska je pa živila še nekaj tednov po tej oporoki. K njej je hodil, kot je lepa navada, ondodni župnik, ki se pa ni toliko brigal za njeno dušo, kot za njen vinograd. Ko je bila bolnica že skoraj na onem svetu, ji je prigovarjal, naj njemu proda vinograd s hišo vred za 1700 K; ker on ne more imeti v hiši tuje osebe, namreč dekle, celo njeno življenje, naj tej mesto pravice dosmrtnega stanovanja določi legat 120 K. Bolnica je pod pritiskom župnikovim dovolila omenjeno spremembo, seveda že vsa zmešana in župnik je letel po testamentarične priče. Bolnica je pa že tako oslabela, da ni mogla več podpisati nove oporoke. Ker je za to stvar zvedelo sodišče, odločevalo bo to, ali je prvi ali drugi testament pravi. Naj razsodi kakor hoče, to ostane pribito: katoliški duhovnik je hotel ubogo služkinjo ocaigniti za njeno dosmrtno stanovanje in ji milostno privoščiti celih 120 K.

— **Kako dela nemški „Schulverein“.** V slovenski Kaplji pri Arvežu je dovolil „Schulverein“ za razpisano učiteljsko službo 100 K letnega prispevka. Ker pa se je bilo bati, da bi bil vsled tega užaljen nadučitelj, ki je zvest nemški pristaš, se je dovolilo tudi njemu 100 kron. Na ta način bo seveda Nemcem lahko dobili zanesljivih svojih pristašev za učitelje na tej važni postojanki, dočim se naša šolska družba vključ v našemu pozivu najbrže niti ganila ni.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda** v Vranskem priredi v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani s prijaznim sodelovanjem narodne godbe iz St. Pavla ter tamburaškega in pevskega zbora podružnice, veselico v nedeljo dne 29. aprila t. l. ob treh popoldne v salonu g. Brinovca s tem-le vzporedom: 1. V. Parma: „Mladi vojak“ (svira orkester. 2. I. Ž.: „Večernica“ (poje mešani zbor.) 3. M.

Nerat: „Kdo je mar“ (tamburaški zbor.) 4. * „Savinske devojke“ (svira orkester). 5. I. Ž.: „Ogljar“ (mešani zbor). 6. M. pl. Farkaš: „Proljetno cvieće“ (tamb. zbor). 7. F. Schneider: „Vožnja na saneh“ (svira orkester). 8. A. pl. Kotzebue: „Raztresenca“ (veselogra v enem dejanju.) 9. Prosta zabava. — Ker se priredi po daljšem času zopet veselica na Vranskem, ki bo nudila občinstvu toliko raznovrstnosti kot dosedaj še nobena ne, upamo, da v nedeljo ne bo rodoljuba niti v trgu, niti v okolici, ki bi se ne udeležil veselice.

— **Posledice velikonočnega streljanja.** Dragonec Franc Kranjc iz Melanskega vrha pri Ljutomeru je prišel o Veliki noči na počitnice domov iz Dunajskega Novega mesta. Seveda je moral streljati ob tej priliki z možnarjem. Možnar se je pa razletel in odbil Kranjcu spodnji del noge, da bo morda vsled tega umrl. Kdaj se bodo ljudje in oblastva spametovali?

— **Smrt pod železniškimi vozi.** V Donavitzu na Stajerskem je prišel pod vlak delavec Anton Korosec in so ga kolesa tako razmesarila, da je čez nekaj ur umrl. Izključen ni samomor.

— **Obesil se je** v Radgoni 76-letni vpokojeni davkar v pok. J. Friedl.

— **Opatijske novice.** Svečano blagoslovljenje temeljnega kamna za novo nemško samostansko cerkev v Opatiji-Vašanska se je vršilo v nedeljo, dne 22. aprila t. l. Pri svečanosti je zastopal našega cesarja tržaški namestnik princ Hohenlohe. Kamen je blagoslovil tržaški škof Nagl, ki je vso službo božjo opravil v proti postavnem latinskem jeziku. Mišlite si malo to. To je skrajna predrznost škofa Nagla, ki dobro ve, da se v Opatiji služba božja še nikoli niti v drugem jeziku opravljala, kakor v hrvaškem. Ker je pa mašo svojevoljno opravil v latinskem jeziku, je s tem grdo kršil naše svete pravice. Kdo je dal škofu Naglu to pravico, da nas izdaja na naših tleh? Naj se le ne šali preveč z nami, sicer mu bomo pokazali zobe. Kar se pa tiče te nove nepotrebne cerkve, naglašamo, da je res greh, da se potroši čez 2 milijona kron za cerkev v kraju, kjer biva partiso ljudi, ki pa imajo že tri cerkve. Ako pa kdo vpraša, kje imajo v Opatiji bolnico, mu moramo odgovoriti, v Reki na Ogrskem, v Trstu, Pulju in v Ljubljani. Ali ni to škandal? Svetovno lečilišče, pa nima bolnice, pač pa tri cerkve, a za četrto se hoče potrošiti 2 milijona kron. Človek se mora res vprašati, v katerem veku pravzaprav živimo? Tako se dela v Opatiji. In zakaj se vse to dela? Le zato, da bi nas mogli Nemci, ki bi že tako radi stegnili svoje grabežljive kremplje čez Liburnijo in nam vzeli iz rok najlepši del zemlje na obali od nekdanj slovenskega Jadranskega morja, čim preje potisniti pod svoj jarem. Ali to se jim ne sme in tudi ne bo posrečilo, ker še stoji na tej obali trdnjava, v kateri se branita in odbijata vsak sovraženi naval „Slovenec in Hrvat za vvek brat in brat.“ — Laž tržaškega „Piccola“. Tržaški „Piccolo“ se je zopet enkrat, kakor je že njegova navada, prav debelo zlagal. V petkovi številki piše, da se je v četrtek v Opatiji na promenadi kralja Karola ustrelila v srce neka mlada dama. Ta vest je popolnoma neresnična, zakaj živa duša v Opatiji ne ve tega. — Blagoslovljenje novega poslopja za okrajno glavarstvo v Voloski se je vršilo v ponedeljek 23. t. m. ob navzočnosti tržaškega namestnika princa Hohenlohe. Poslopje je blagoslovil voloski župnik monsig. Vinko Zamlić, seveda v hrvaškem jeziku, pa zato se vseeno poslopje še ni podrlo. Okrajno glavarstvo se preseli s l. majnikom t. l. iz starega v novo poslopje. — Tujci v Opatiji. Opatijo je obiskalo od 1. septembra 1905 do 19. aprila 1906 17.348 gostov. Od 16. aprila do 19. aprila jih je prišlo 461, a 19. aprila je bilo v Opatiji nastanjenih 2726 gostov.

— **Pevsko društvo „Kolo“ v Trstu** priredi v nedeljo 29. t. m. pomladanski koncert s petjem, igro in plesom v prostorih „Narodnega doma“ pri Sv. Ivanu. Začetek ob petih popoldne. Svira vojaški orkester pešpolka št. 97.

— **Kadetna šola v Trstu se opusti,** ker je vojaška učna uprava mnenja, da vojaške šole uspejajo dobro le v malih mestih; v Trstu pa tudi poslopje ne odgovarja modernim zahtevam. Že prihodnje šolsko leto se v l. letnik ne bodo več sprejemali gojenci.

— **V smrt na vešalih** sta bila v Trstu obsojena Anton Vitez in Ivan Tul iz Doline, ker sta 17. dec. pr. l. zavratno umorila nekega Andreja Prašlja.

— **Roko si ožgal, ker je zabil samomor.** Alojzij Merlič v Trstu ima prijatelja Petra, ki se je

v nedeljo naveličal življenja in hotel spiti stekleničico karbolove kisline. Kot prijatelj mu je pa Merlič potegnil izpred ust stekleničico, a se pri tem s strupom ožgal roko, da je moral k zdravniku se zdraviti.

— **Pri igri ponesrečil.** Ivan Miklavec v Trstu je pri balineanju padel in si zlomil roko. Prepeljali so ga v bolnico.

— **Smrt pri delu.** V Naznicu blizu Drage pri Kopru je na 30letnega delavca Josipa Dariža od tam v nekem kamnolomu padlo kakih 10 voz kamenja. Nesrečnež je bil takoj mrtev.

— **Samomor.** Na cesti med Jamljami in Sv. Ivanom pri Devinu blizu železniškega predora se je ustrelil 62letni Anton Novakovič, zidarski mojster iz Tržiča. Usmrtil se je zaradi neozdravljive bolezni.

— **Stavbna kronika.** S koncem prvega decenija po potresu, vzame, kakor kaže, konec v Ljubljani tudi stavbna živahnost, in če bi se ne bili naučna uprava na Dunaju, pa mestna občina v Ljubljani odločili, graditi ob Poljanski cesti šolskih stavb, bi ne bilo letos o ničemer drugem poročati, nego o par privatnih hišah, ki se ometavajo in o par vilah, ki se pravkar pričenejo graditi, dočim o zgradbi državne obrtne šole v Prulah še ni nič definitivnega znanega kakor tudi ne o razširjenju južnega kolodvora, za kojega mrcvarijo tiste načrte pri direkciji kot bi hoteli akcijski iztisniti tudi iz njih kako dividendo. — Pretekli teden so ob Dunajski cesti in Sodnijskih ulicah dogradili trinadstropno hišo trgovca A. Deghenghija do strehe; trinadstropna hiša odvetnika dr. M. Pirca v istih ulicah je ometana, Regalijevo hišo ob Miklošičevi cesti so pričeli ometavati in hiša Jak. Accetto v Škofjih ulicah bo prihodnji teden osnažena. Le-ta si je zgradil tudi že gospodarska poslopja. Za Wettachovo vilo tik železniškega tira so pričeli graditi vilo odvetnika dr. O. Valentchaka, na škofjskih parcelah pa neko novo vilo. Pred Kolerzijo ometavajo dograjeni dve novi hiši in pri brambovski vojašnici so klesarji dovršili svoje delo na strešnem nastavku, zidarji pa pričeli z ometavanjem ostalega poslopja. — Na ljubljanskem gradu so prenovili dvored in nasade, razširili in olepšali pota, v notranjih prostorih in poslopjih pa pričeli z adaptacijskimi in rekonstrukcijskimi deli v kolikor so načrti izdelani in odobreni; seveda se bo tu izvrševalo vse polagoma in — po potrebi. Ob Zaloški cesti si je zgradil trgovec A. Sušnik, v Komenškem ulicah pa kamnosek Ig. Camernik novo dvonadstropno hišo. Na novem pokopališču manjka še mrtvašnica, pa tudi sicer še ni vse v redu, kar bi sicer moralo biti ob pričetku uporabe. Z novimi stavbami se mesto širi in lepša — vsaj na zunaj, dočim daje dežela kranjska na pr. v Gospodskih in Salendrovih ulicah zelo slab „zgled“, ko pusti, da se že od potresa sem blišče v solncu pasantu nasproti še vedno tiste jerihoške razvaline, ki se tam pariyo, v njih pa imajo svoje zavetje miši, podgane in škorpioni!

— **V panorami-kosmorami na Dvornem trgu pod „Narodno kavarno“** vidimo ta teden 50 slik gradu Schönbrunn s krasnim zverinjakom. Seveda je zverinjak s svojimi prebivalci najbolj zanimanja vreden, saj se nahajajo v njem živali, ki jih celo največje menažerije nimajo. Opozorjamo zlasti na kenguruja, nosoroga, razne lame, noje, pelikane itd. Prihodnji teden zanimivo potovanje po Francoskem.

— **V valovih Ljubljance iskal smrti.** V ponedeljek popoldne se ga je bil brivski pomočnik Teodor Burger nekoliko preveč navelel. V tem položaju je kolovratil po Krakovskem nasipu in ko so prišli otroci iz šole, jim je solznih oči razdelil vse krajcarčke, češ, to je vse moje premoženje, sedaj grem pa v Ljubljano. Rečeno, storjeno. Poskušen samomor se mu ni nič kaj obnesel. Ker mu je bila voda še premrzla, je začel plavati in bi bil slednjič faktično kmalu utonil, ko bi mu ne bil v zadnjem trenutku podal roke ključarski pomočnik Ivan Jurman.

— **Na policijskih oglasih** je razstavljena slika gluhonemega simulant, katerega je v petek policija aretovala zaradi goljufije in beračenja. Kdor bi vedel kake podatke, ki bi služili v konstatovanje njegove identitete, naj jih naznani mestni policiji, kajti kakor smo že poročali, je dognana, da govori hrvaško in ogrsko ter je najbrže vzrok simulaciji kako hudodelstvo.

— **Menažerija v mestnem zaporu.** Včeraj popoldne so po Radeškega cesti štirje novačenci tako razgrajali, da jih je morala naložiti policija v zeleni voz in jih odpeljati v zapor. Ko so četvorico pripeljali na magistrat, so se slučajno začudili, ker vsi štirje so imeli živalske priimke. Zletela je namreč iz voza Kavka, za njo je skočil Zajec, potem se je pokazalo nedolžno Jagnje in zadnji se

je pa še iz kotička zavalil Ježek. Seveda se je najprvo mislilo, da se pi-jani fantje le šaliyo, potem se je pa dognalo, da so to res pristna njihova imena. Ker so se skupno pripeljali, dajali so jih tudi vse skupaj v kletko čebljat.

— **V Ameriko** se je hotel včeraj odpeljati Fran Fifold iz Gorenjega Gradišča pri Novem mestu, še predno je zadostil vojaški dolžnosti. Pot mu je preprečil nadstražnik Kržan s tem, da ga je odvedel pod ključ.

— **Zastoj se je pripeljal** danes ponoči iz Trsta v Ljubljano Ant. Seharosi. S tem pa železnična uprava ni bila nič kaj zadovoljna in je oddala Seharosija policiji.

— **Poneveril** je snoči neki Hrvat v neki gostilni v Kolodvorskih ulicah delavcu Jovi Draganiču 40 K denarja in se potem odpeljal na Gorenjsko.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 115 Slovencev, 41 Hrvatov in 40 Macedoncev. 65 Hrvatov je šlo na Prusko, 14 v Scheibbs, 18 pa v Bolean, nazaj jih je pa prišlo 12. 19 Črnogorcev je šlo v Beljak, 15 Ribničanov na Ogrsko, 180 laških zidarjev je šlo v Gradec in na Dunaj.

— **Našel** se je double ščipalnik. Lastnik ga dobi pri blag. slugi „Kranjske hranilnice“, g. Kurentu.

— **Zaklalo** se je v mestni klavnici od 9. do vštete 14. aprila t. l. 60 volov, 5 krav, 5 bikov, 1 konj, 118 prašičev, 178 telet, 36 kostrunov in kozlov in 204 kozlički; vpeljali se se 4 prašiči, 94 telet, 2 kostruna, 113 kozličev in 798 kg mesa ter 1 krava.

— **„Ljubljanska društvena godba“** priredi jutri zvečer v restavracijskih prostorih hotela „Ilirija“ (Kolodvorske ulice) društveni koncert za člane. Začetek ob 8. uri. Vstopnina za člane prosta, nečlani plačajo 40 vin.

— **Potresna katastrofa v San Francisku.** V noči 23. na 24. t. m. je bil v mestu in okolici zopet tri sekunde trajajoč močan potres. Zjutraj je v zapadnem delu mesta znova izbruhnil silovit požar, a ker neprestano dežuje, je upati, da se ne bo razširil. V sled deževja hudo trpe prebivalci, ki nimajo strehe. Med potresom je zbežalo iz bolnišnice 50 za kozami bolnih, ki bodo brezdvomno zatosili bolezen po celem mestu. — Mestni šolski svet je sklenil, da zapre vse šole za eno leto. — Med ponesrečenimi sta tudi sin in hči meksi-kanskega predsednika, ki sta se v San Francisku solala. Za ponesrečene se je dosedaj nabralo 62 milijonov kron.

Telefonska in urbojavna poročila.

Trst 26. aprila. Danes je bila volitev župana. Navzočih je bilo 53 občinskih svetnikov. Za župana je bil izvoljen dr. Sandrinelli z 51 glasovi. Za I. podžupana je bil izvoljen dr. Venezian, za II. podžupana pa dr. Valerian s 46 glasovi. Za zadnja dva slovenski odborniki niso glasovali.

Dunaj 26. aprila. Ministrski predsednik baron Gautsch je konferiral z raznimi parlamentarci. Včeraj je dospel semkaj gališki namestnik grof Potocki, ki je danes konferiral z vodteli poljskega kluba grofom Dzieduszickim, Abrahamowiczem in Dulembo. Kakor se čuje, je poljski klub voljan sprejeti kompromis glede volilne reforme proti temu, da se število galiških mandatov zviša na 100 in da se ministrstvo parlamentarizira.

Dunaj 25. aprila. Gautscha je danes ob devetih dopoldne sprejel cesar v posebni javnici, v kateri mu je ministrski predsednik poročal o pogajanjih glede volilne reforme

Dunaj 25. aprila. Danes so imeli nemški poslanci iz Češke skupno sejo, na kateri so sklenili, da sprejmo od vlade ponujeni kompromis, a obenem zahtevajo, da se pomnoži število mandatov za Češko. V zadevi parlamentarizacije ministrstva se ni sklenilo ničesar definitivnega.

Dunaj 25. aprila. Parlamentarizovanje kabineta provzroča velike težkoče. Nemci zahtevajo 4 ministrske portfelje, čemur se pa upirajo Čehi, a tudi Poljaki niso zadovoljni s to pozicijo. Po novi verziji bi Nemci

dobili tri ministre s portfeljem, enega pa brez portfelja.

Dunaj 25. aprila. Odsek za volilno reformo je imel danes ob treh popoldne sejo. Vlada se še vedno pogaja v zadevi volilne reforme z raznimi strankami in poslanci.

Dunaj 25. aprila. Nemci zahtevajo, da bi dr. Gross dobil finančni, dr. Derschatta pa železniški portfelj. Čehi in Poljaki nasprotujejo odločno tej nemški zahtevi.

Dunaj 25. aprila. Poljaki kandidirajo baje za mesto naučnega ministra grfa Dzieduszyckega. Češki klub še ni definitivno sklepal o parlamentizovanju kabineta. V ministrstvo vstopita baje dr. Pacak in dr. Začek.

Dunaj 25. aprila. Danes se je zglasila pri ministru deputacija pisarniških pomočnikov v zadevi zb. ljsanja plač. Kranjsko je zastopal Starovasnik iz Litije. Minister je obljubil, da bo v najkrajšem času vstregel prošnji pisarniških pomočnikov. Deputacija se je zglasila tudi v parlamentu.

Dunaj 25. aprila. Javila se, da bo v prisotnosti ogrskega ministrskega predsednika dr. Wemberla sklicana skupna ministrska seja, ki bo razpravljala in se posvetovala o delegacijah.

Belgrad 26. aprila. Kralj je poveril sestavo novega kabineta Nikoli Pasiću, ki je nato pristal. Vsak moment se pričakuje lista novega kabineta. V glavnem ostare lansk. Pašićev kabinet z neznatnimi spremembami. Skupščina se še ta teden razpusti in se razpišejo nove volitve. —ut.

Za prebivalce mest, uradnike l. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem nasled-kom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dak-lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov pre-parat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 31-6

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 K. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mosta. 49-16

Listnica uredništva.

Delavskemu bralnemu društvu v Idriji. Vaši želji žal ne moremo ugoditi. Imamo vse letnike vezane, ki jih pa načelno ne izposojujemo več, ker se je nam že prigodilo, da nam izposojevalci letnikov niso vrnili. Ako pa hočete dotične stvari poiskati v uredništvu, smo Vam drage volje na razpolago.

G. dopisniku v Krašnji. Vaš dopis je predolg in zgolj lokalnega pomena. Kratki dopisi so nam dobrodošli!

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Pepica Majzeljeva iz Bele cerkve 25 K. kate-re so darovali ljubljanski novomeški in belacerkeški rodoljubi. — Gosp. Ig. Klinc v Črnomlju 9 K darovala družba zbrana v gostilni g. Jul. Mazle v Gradacu. — Gg. Radelj in Jurc v Trebnjem 205 K Skupaj 3605 K. — Lepa hvala! Živeli darovalci!

Meteorološko poročilo.

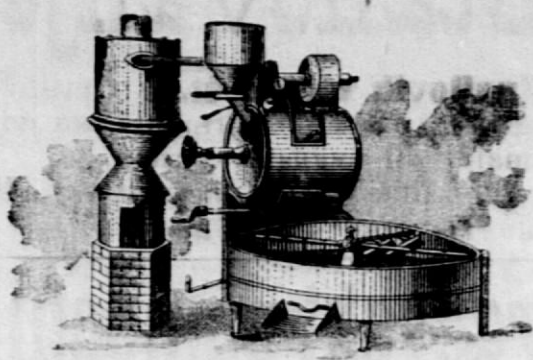
Višina nad morjem 506-9. Srednji aradni tlak 736.0 mm.

Čas opazo-vanja	Stanje baro-metra v mm	Tempera-tura v °C	Vetrovi	Nebo
24. 9. zv.	729.9	7.0	sl. svahod	oblačno
25. 7. zv.	728.6	5.1	sr. sever	oblačno
2. pop	728.9	6.5	sr. sever	oblačno

Srednja včerašnja temperatura: 7.5°, nor-male: 11.1°. — Padavina v mm 24.0.

Prva ljubljanska veležgalnica za kavo z električnim obratom.

Vsled direktnega uvoza kakor tudi zaradi velike razpečave lahko dobavljamo povsod za izvrstno priznane, s strojem in racionalno žgane kavo, ki je vsak dan sveža, torej zelo aromatična, najfinejše kakovosti in najbolj poceni.

Prodajam pa posamezne vrste kakor tudi najbolj preizkušene zmesi. Prednosti s strojem žgane kave pred navadnim praženjem so splošno priznane; o tem se lahko vsakdo prepriča z malo poskušnjo.

Z odličnim spoštovanjem

KAREL PLANINŠEK
na Dunajski cesti.

(Postajališče elektr. cestne železnice.)

V hiši na oglu Miklošičeve ceste in Dalmatinovih ulic se odda za avgustov termin t. l. še nekaj lepih

stanovanj

ter prostor v pritličju

za pisarne itd. — Več se izve v Sodnijskih ulicah št. 11, I. nadstr. 1427 3

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promete izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamisljani in izdane vrednostne papirje in vnovčenje sapolne kupone. Vinkuluje in devinkuluje. Ekompit in inkasso menij.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Moje prodaje na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurznim izgubam. vojaške ženitninske kavelje.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. Promet s čeki in nakaznicami.

Doba hausse 1906.
Poravnava z Ogrsko. Konec maroške zadeve. Udeležitev Avstrije pri ruskem posejilu. Industrijska velezeveza. Padanje obrestne mere so za dunajsko borzo trenutki, ki jih ni podcenjevati in ki pač utegnejo najširše kroge zanje zanimati. Pojasnila o delnicah, ki utegnejo narasti, radovoljno dajem na podlagi zanesljivih informacij resnim interesantom. Naročila za dunajske ali zunanje borze se izvršujejo najkvalitetneje in lahko kupljeni efekti do dviga ali do realiziranja dobitka ostanejo proti zmernim obrestim pri meni v varstvu.

Banka Ignacij Urbach Dunaj IX. in menjalnica. Währingerstr. 37. (Firma obstoji od l. 1889.) Telefon št. 16.018, — Pošt. hranil. račun št. 852 633.

K. O. Br. 274

1511-1

Oglas.

V obsegu katastrskega premera mesta Belgrada, občine Belgrad, sta potrebna

dva diplomirana inženirja ali dva geometra

z višjo strokovno izkušnjo.

Kandidati morajo imeti najmanj pet let prakse.

Prvenstvo imajo oni mladi ljudje, ki so že delali pri katastrskem premeru večjih mest.

Prosijo se vsi oni, ki bi hoteli delati na tem poslu, da se javijo občini belgradski s svojimi pogoji in zahtevami

najdalje do 1.14. maja t. l.

Prijave z dokumenti o teoretiški in praktični izkušnji naj se naslovijo:

Katastrskemu odseku občine beogradske.

Iz pisarne katastrskega odseka občine mesta Belgrad

6.19. aprila 1906.

Prva zaloga
vedno svežega

dovskega in trboveljskega Portland in Roman cementa

je pri

FR. STUPICA, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 1.

1453-2 Poleg „Figabirta“.

Nov salon za klobuke.

Za pomlad in poletje

klobuke za dame in otroke

v veliki izbiri modistinja

A. VIVOD-MOZETIČ

trgovina modnega in perilnega blaga

v Ljubljani, na Starem trgu šte. 21.

Moderniziranje in popravila klobukov okusno in ceno.

Zunanja naročila točno in solidno.

Cvetlice in trakovi.

Castito občinstvo si usojam že sedaj opozarjati na to, da bom otvoril v teku meseca majnika

na Mestnem trgu št. 19

najelegantnejše opremljene

4 zajtrkovalnice.

Ohenem bom svojo trgovino z delikatesami bogato založil s svežim blagom, da bom tako vstanu, ob zmernih cenah in poštenih postrežbi zadostiti vsem zahtevam p. n. občinstva. Cenj. obiskovalcem vinarne je na razpolago

elektriški pianino.

Obilega obiska prosi vnaprej

J. C. Praunseiss.

Dva krojaška pomočnika za veliko delo sprejme takoj

P. Cassermann v Ljubljani.

Elegantne obleke

po vrhunku

po najnovejšem kroju

iz priskega angleškega blaga

Jos. Rojina

v Ljubljani

Solihurške ulice št. 5.

GRAND PRIX

Parliska svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. 3564-48

Ženitna ponudba.

Višji državni uslužbenec v najboljši dobi, s premoženjem 6000 K in letno plačo 2000 K, se želi seznaniti v svrhu ženitve z izobraženo, dobrodušno in premožno gospico ali vdovo brez otrok v starosti 24 do 35 let.

Le resne, ne anonimne ponudbe, ako mogoče s sliko, katera se takoj vrne, je poslati na upravnništvo „Slov. Nar.“ pod „Ideal“.

Ker nameravam zapustiti Ljubljano, prodajam vse blago svoje zaloge po

jako nižanih cenah

na kar cenjeno občinstvo še posebno opozarjam.

Šepa velikonočna

in

binkošna darila.

Z velespoštovanjem

Adolf Wagenpfeil

juvelir in zapriseženi cenilec

v Ljubljani na Jurčičevem trgu 2.

Razglas.

V smislu § 53. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje v znanje, da bodo razgrnjeni

računi o dohodkih in troških

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada o meščanski imovini,
4. ustanovnega zaklada,
5. regulacijskega zaklada,
6. zaklada o 3% nem posojilu,
7. loterijsko-posojilnega zaklada,
8. mestnega vodovoda,
9. mestne klavnice in
10. mestne elektrarne za l. 1905

od danes naprej štirinajst dni v mestnem knjigovodstvu občanom na vpogled. Pri pretresovanju in končni rešitvi vseh teh računov vzel bode občinski svet morebitne opazke o njih v predvarek.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 25. aprila 1906.

Izseljenci v Ameriko

(skozi Nizozemsko ali Francosko), obračajte se zaradi točnih nasvetov najboljšega na generalno agenturo za izseljevanje

A. M. Natural, Basel
(A. Natural, Le Coultre & Cie.)

31. Hochstrasse 31.

ki vas točno odpremi po nizki ceni in s skrbno postrežbo samo s parobrod najnovejšega sistema, z dvema vijakoma.

Cos. kr. avstrijsko državno železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1905. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selztal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Murau, Mauterndorf, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selztal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten in Dunaj. — Ob 11. uri 44 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Mali Glodnitz, Ljubno, Selztal, Solnograd, Bad Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenz, Curih, Zeneva, Pariz, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 58 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Hebr, Francove vane, Karlove vane, Prago, v Prago direktni voz I. in II. razr., Lipsko na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razr.) — **Proga v Novo mesto in Kočevje.** Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istoako. — Ob 7. uri 8. m zvečer v Novo mesto, Kočevje. **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga na Trbiž.** Ob 3. uri 23 m jutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, M. Aussee, Ljubno, Celovec, Mali Glodnitz, Beljak. Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (iz Prage direktni voz I. in II. razreda), Francove vane, Karlove vane, Hebr, Marijine vane, Plzen Budejovice, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenz, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Solnograd, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 29 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selztal, Beljaka, Celovca, Maleda Glodnitza, Monakovega, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 06 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Murau, Maleda Glodnitza, Celovca, Pontabla, čez Selztal, od Inomosta in Solnograda, čez Klein-Reifling iz Steyra, Linca, Budejovic, Plzna Marijinih varov, Hebr, Francovih varov, Prage, Lipskega. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osebni vlaki. Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istoako. — **Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m. jutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le v oktobru. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani.

Franc Čuden

urar in trgovec

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Edino zastopstvo in velika zaloga svetovno znanih originalnih

Puchovih koles

od 200 K dalje z 2letnim jamstvom.

Kolesa iz drugih tovarov od 100 K dalje z 1letnim jamstvom.

Priporočam vse kolesarske potrebščine ter gumaste plašče in cevi.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

